

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

„BISERICA și ȘCOLA.“

Foiă bisericească școlastică, literară și economică.

Cu 1 Iuliu stilul vechiu deschidem a b o n a m e n t n o u pe semestrul al II-lea la „Biserica și Școla.“

Rugăm pre toți domnii abonenți de până acuma, cari doresc a avé foiă noastră și pe viitoriū, se binevoiescă a tramite la „Tipografia diecesană“ prețul de prenumerațiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

PE UN AN 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:

PE UN AN 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprîjinul moral și material, de care până acuma s'a bucurat foiă noastră, ne îndreptățește a spera, că și în viitoriū vom fi îmbrățișați de asemenea simpatii căldurose precum și de bunăvoința nestrămutată a On. Public cetitoriiū.

Redacțiunea.

O schimbare în spre mai bine.

A fost succésă și nimerită lucrare ideia: de a investi banii bisericesci-scolari în pământuri. A mers greu la început cu punerea în aplicare a acestei idei, și merge și astăzi, deși în tot locul, unde s'au cumpărat pământuri, s'a dovedit, că bine s'a făcut, și că s'a lucrat cu mult câștig. Astăzi nu are nici eparchia noastră a Aradului și nu au nici comunele bisericesci nici un pământ din cele cumpărate, — pre carele, daca l'ar vinde, se nu aibă însemnat câștig.

Dar a mers greu de tot și la început și astăzi cu cumpărarea de pământuri atât pentru eparchiă, cât și pentru comunele bisericesci. Ne aducem aminte adecă, că atunci, când eparchia noastră a încercat să cumpere cel dântai complex mai mare de pământ, s'a ținut un sinod eparchial esttraordinariū. În acest sinod duchul de împotrivire al câtorva ómeni încontra cumpărării a zădărnicit planul de a-se cumpăra un frumos complex de pământ, al căruia preț s'a ridicat în acești 10 ani din urmă aprópe cu 200,000 fiorini. Acum în anul acesta a cumpărat eparchia Caransebesului un dominiu; și o pătesce în această privință cum o am pățit noi înainte cu câțiva ani, când a fost vorba de a-se cumpăra pre seama eparchiei noastre un astfel de dominiu.

Astăzi, mulțamită lui Dumnezeu, lucrurile s'au schimbat în spre mai bine în această privință. Și pottem constata, că cu tóte cumpărările de pământ am fost norocoși. Și ținem de bine, să înregistrăm, că după esemplul eparchiei și cu împrumuturi favorabile din fondurile noastre diecesane au cumpărat și unele comune bisericesci pământuri.

Pământurile cumpărate de comunele bisericesci

s'au cumpărat din început cu scopul, ca după timp să se contribuiească cu o parte din venitul lor la ameliorarea dotațiunii preoților și învățătorilor, și să se ușureze sarcinile poporului. Și înregistrăm cu bucuria, că o comună a noastră bisericească a și ajuns deja acest stadiu. O comună bisericească de ale noastre s'a adresat ȕilele trecute către venerabilul Consistoriu eparchial din Arad, ca în loc de bir preoțesc pre viitoriu se contribue la dotațiunea preoților cu venitul pământului cumpărat.

Cât ar fi de bine, dacă ar poté face acésta, dacă nu tóte, cel puțin jumătate din comunele noastre bisericesci !

Dar ceea ce nu s'a putut face până acum, să sperăm, și să lucrăm a se face de aci înainte.

A bisericii chemare este, ca să samene în popor nentrerupt idei, prin cari sórtea poporului să se schimbe în spre mai bine. Prin acésta lucrare productivă s'a inaugurat viața și dezvoltarea bisericii creștine.

În timpul gónelor chiar, creștinii pentru direcțiunea bună imprimată în inima lor de biserică se găseau în statul roman în o stare mai bună, mai înfloritóre, decât necrestinii ; ér când împératul Dioclețian a început înfricoșata sa gónă încontra creștinilor, s'a dovedit, că așa ȕicând ómenii cei mai de frunte și chiar mulți dintre funcționarii înalți din curtea împérătésă erau creștini ; ér acésta bună stare aveau a-o mulțami sublimității și puterii morale a creștinismului și a religiunei creștine.

Este fapt, că ori ce idee bună, seménată în popor îi dá nouă viață, îi schimbă modul de gândire, și îi îndreptéază voința spre o activitate mai productivă. Acésta experiență o-am putut face în anii din urmă și cu investirea banilor bisericesci în pământuri. De când adecă eparchia și unele comune bisericesci au început a cumpăra pământuri, — de atunci s'a produs și în popor un felii de lăcomiă de a cumpera pământ. Pre terenul acesta înregistrăm o faptică schimbare în spre mai bine.

Și pre acest teren și pre tóte celelalte terene ale vieții întempinăm însé o mare scădere, o greutate, cu carea de altcum au să lupte tóte popórele, cari se găsesc în stadiul nostru de dezvoltare. Voim adecă, ca dezvoltarea noastră să se întemple repede ; și poté că așa ni-se pare, că dezvoltarea noastră nu se întemple cu destulă repejune. Și cu adevérat așa este. Să nu uităm însé nici odată un lucru, și a-nume : că dezvoltarea unui popor se poté face cu a-

devérată trăinicie numai atunci, când se întemple progresiv prin înaintarea popórelor în cultura lor religiósă-morală ; ér acest soi de dezvoltare chiar pentru acésta se întemple cu anevoiă, se întemple mai încet, dar are totdeuna viață durabilă.

Fiind în curat cu acest mers natural al dezvoltării de acest soi, înregistrăm că și în acésta direcțiune se poté observa o schimbare în spre mai bine ; ér ca dovadă ne servesce faptul, că astăzi poporul sacrifică mai mult pre terenul educațiunii de cum se întemple acésta mai nainte ; ér poporul, carele sacrifică tot ceea ce poté pentru o mai bună creștere a generațiunilor viitóre, nu trăiesce întru atâta pentru present, pre cât trăiesce pentru viitoriu.

Adresa de felicitare

a clerului și poporului din Bucovina către Eminenția Sa Înalt Présânțitul Domn Archiepiscop și Metropolit Dr. Silvestru Morariu Andrievici din incidentul iubileului de 50 de ani.

Sanctitatea Vóstră !

Înalt Présânțite Stăpâne !

Dacă în timpul de astăzi se serbézá un iubileu al eroilor secolului sau al acelor bărbați, pe care lumea îi numesce mari și ilustrii, atunci sau virtuțile și însușirile lor eminente, sau monumentele spiritului lor, sau deosebitele daruri ale grației sunt ceea-ce presentă subiectul principal pentru recunoscința dată lor de către contimporani ; se laudă strălucirea numelui sau a nacerii lor, preferința rangului și a demnităților, rarele și înaltele talente, amplitudinea și profunditatea sciinței, în fine manifestata sublimitate a intențiunilor și stătornica marinitate, care mari fapte nasce.

S'ar poté dice, că aceste alese calități, stâlpi ai gloriei omenesci, pot fi înfăptuite deplin numai de bărbați, cari au ajuns o véristă înaintată, chiar fórte înaintată. Dar a deveni bătrân și a ajunge ani mulți, nu e merit, ci grație însé a îmbétrani cu onóre și a însemna anii săi cu fapte binecuvéntate, acésta este, pe lângă grație și merit. Acésta face ȕiua, în care un atare bărbat poté să privescă îndérét asupra activității sale, ȕiua, în care el, ca I. P. S. V. acum jumătate de secol, a consacrat viața sa cu totul în serviciul celui Preainalt, o adevérată ȕi de onóre, ȕi iubilară.

I. P. S. Vóstră ! Ce privire, privirea asupra acestor două ȕile sərbătorești din viața Vóstă ? Atunci sórele tocmai resăria pe orisonul activității Vóstre. Era diminéța și próspét și voios și plină de sperare, lucie viața în acésta diminéță. Acum sórele se plécă, va să se facă séră : dar dulce și curat și pacinic lucesc rađele acestui sóre de séră asupra trecutei

vieți. Se află, de bună seamă, destule griji în ea și multe desamăgiri, dar și multe bucurii și multă binecuvântare! Multe monumente de grave cercări, și de grele lupte se relevă din ea, dar și multe monumente de experiențe fericite și de învingeri mărețe! Domnul V'a condus cu deosebită grație și V'a pus așa dîcînd în toate posturile, pentru-ca să reprezentați și acest din urmă și cel mai însemnat post dintre toate, ce'l ocupați în această oră, cu acea blîndeță și simplitate, cu acea energie și demnitate, prin care esclatați în mod atât de distins între mulți archiepiscopi.

În decursul acestor 50 de ani împliniți ai activității Voștre, I. P. S. Vostră ați fost luminat învățătoriu, un credincios păstor, un adevărat preot, un eminent protoiereu, un excelent raportor și consilier consistorial, un vrednic vicariu diecesan, un înțelept diecesan și dela 1880 încôce al nostru prea iubit și venerat archiepiscop.

O! ce frumoasă e biserica noastră ortodoxă întru capul și membrii săi: această mirasă sântă a Mântuitorului, maica fiilor lui Dumnezeu, învățătoarea adevărului întregu, pădătorea credincioasă a învățaturii ortodoxe, împărțășitorea grațiilor dumnezeesci, înțelepta și conștiințioasă conducătoare pe calea mântuirii, moștenitorea făgăduințelor! Și de aceea, precum Tu, archiepiscopule, pururea ne-ai învățat, vom mărturisi acum și pururea, aici și în tot locul și în toate împrejurările: „Creștin e numele meu, ortodox îmi este conumele.“ Uniți cu Tine și pîntrunși de bucurie la vederea harului, cu care ceriul Te-a dăruit și în acesta dî, vom se ne rugăm lui Dumnezeu, celui Atotputernic ca El și pînă la sfîrșitul vieții Tale, să nu te părăsescă în credincioasa Ta activitate preoțescă și în lucrarea Ta cea de bine plină și dăruindu-Ți încă mulți ani de activitate binecuvîntată, să-Ți gătescă un sfîrșit dulce și fericit, ca sfîrșitul dreptilor săi.

Er noue profeților și mirenilor, dă-ne voie, Prea-venerate archiepiscopule, la acesta adevărată și curată serbare preoțescă, ca noi potrivit cu zelul Tău pentru lăfșirea culturii și cu dovedita Ta caritate și bunătate a inimei Tale, să înființăm, drept monument pentru posteritate, o fundațiune, care să pörte numele Tău, și primesce tot odată acest scris document de recunoștință, pentru-că bine ai meritat de biserică și patrie în semn de profundă venerațiune și fiiescă iubire, întru care stăruim, deapaurarea înțărăm cu iscăliturile noastre.

Adunarea generală

a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Consistoriului oradan ținută la 25 Iunie în Oradea-mare.

La 9 ore s'a făcut prin m. on. domn protopop T. Păcală, asistat de doi preoți și de dl diacon ceremonial, chiămarea Duchului sânt.

După chiămarea s. Duch, dl Nicolau Zigre' avocat și secretariu consistorial, ca președinte al Reuniunii, prin o nimerită cuvîntare despre învățămîntul poporal și despre datorințele învățătorului român față de tinerimea incredințată conducerii lui, ascultată cu totă atențiunea de cei de față, a declarat ședința de deschisă.

Se constată apoi, că de față sunt vre-o sută douăzeci învățători, membri ordinari ai reuniunii.

Cu privire la prezentarea statutelor Reuniunii la ministeriul de culte pentru aprobare, s'a decis, că fiind acelea aprobate de Ven. Consistoriu, ca superioritate școlară confesională, nu mai este de lipsă de altă aprobare; de altcum, dacă s'ar impune necesitatea, afacerea se concrede comitetului reuniunii.

A urmat apoi cetirea rapörtelor despre activitatea de peste an a celor 6 despărțeminte, cari constituiesc reuniunea, și s'a constatat că învățătorii, în intrunirile lor, discutând, ținînd prelegeri cu copiii și cetindu-și lucrările pedagogice, se nisuesc tot mai mult a-și implini cu zel datorințele privitoare la educațiunea și instrucțiunea rațională a tinerului.

Apoi urmă cetirea disertațiunii „despre casele de păstrare școlare,“ de preotul învățătoriu P. Serbu.

La această ședință a fost participat și m. on. dni At. Marienescu, membru al Academiei române și jude la tabla reg. din loc; T. Păcală, Dr. F. Duma, Dr. I. Buna, N. Diamandi, cari toți s'au inșcris ca membri reuniunii solvind taxa anuală.

În ședința de după ameađi dl V. Sala, ca raportor, espune, că averea în bani a reuniunii stă din 85 fl. 56 cr., ér ca restanțe la membri se află o sumă peste 500 fl., socoșile s'au aflat în ordine; biblioteca din lipsa de bani pînă acum dispune numai de puține opuri, propune, ca față cu incassarea taxelor restante să se procedă mai cu rigóre, cu ajutoriul inspectorilor școlari; această propunere se și primí și se decide, ca pentru incassarea taxelor să se cêră tot spriginul autorităților școlare.

După primirea preliminarului și a unor propuneri esențiale, se dă cetire la două operate ascultate cu interes. Fiînd timpul inaintat, dl președinte declară ședința de închisă.

De și reuniune e tineră, ea totuși desvöltă o activitate rodnică.

Gardul gândului.

— Sieri e poporală. —

[Continuare și fine.]

Lui Petrișor îi-plăcea de féta dascalului Vorba Lata și pace bună.

Florióra se făcuse și ea acum flóre, și încă o

flóre, carea ținea minte cam de demult, și mai că începuse a se cam vesceđi.

Era înse o féta, carea scia munci, și scia chivernisi tóte cât se póte de bine, și Petrișor astea dóue le căuta, și le dorea. El voia să se căsătoréscă cu Florița, și i-a spus mumă sei, că ori nu se însóră de loc, ori dacă se va insura, nu voiesce se iea pre alta în căsătorie, decât pre Florița dascalului Vorbă Lată.

* * *

Câte odată gândea și Marta ca Petrișor. Vedeadecă și ea cu ochii, că Petrișor este acum cu minte, și gândea, ca se-l lase să se însóre după gândul și după placul lui.

Uritul însă, carele prinsese răděcini bune în gândul ei nu-i dedia pace de loc, și-i spunea acum una, acum alta. Și Marta le credea pre tóte. Norocul, că într'o ți aflându-și uritul o pradă și mai bună, s'a dus pre o ți din gândul Martei.

Aflând adecă uritul, că la casa satului este alegere de notariu un om de omenie și cu grije de sat, — s'a dus și el acolo, s'a suit în gândul ómenilor, și le-a legat mintea. Apoi i-a sucit, i-a învertit, până când i-a adus, ca în loc se alégă de notariu pre cel mai bun, a ales un om, carele de tóte ar fi fost bun, numai de notariu nu.

Plin de bucurie de învingerea caștigată preste ți s'a întors uritul la casa Martei éráși.

Aici însă află tóte lucrurile schimbate. Marta adecă în lipsa lui se învoise, ca Petrișor se iea de soție pre Florița. Și acum tocmai era la credință la dascalul.

La credință era bucurie și veselie. Amândoi mirii erau voioși, Marta și mai voioasă; dar între toți mai cu voie era dascalul Vorbă Lată, carele nu pótea multămi lui Dumneđu, când a veđut, că acum i-s'a implinit după pofa inimei ceace densus dorea de atăta vreme.

Uritul însă se plângea, și se tânguia pre la ferestri, veđend că a scăpat préda din mână. Numai o mângăiere i-mai remăsese, se încerce a doua ți dascalul Vorbă Lată, dóră va face, și va drege, ca să se póta strica logodna.

Óspeții își-petrecură până târđiu, ér dup'aceea se despărțiră multămiți dându-și vorba unul altuia, că după dóue săptămâni se țină óspetu.

Uritul să făcea praf de necaz; și de abia se duseseră óspeții, când și intră în gândul lui Vorbă Lată.

„Măi, ce ai mai fost tu rënduit se petreci, și se pățesci, țiise uritul cătră dascalul, — se ajungi tu om de frunte și cu cinste în sat, se-ți măriți féta dupa un om ca Petrișor pre carele bine scii, că l'a mâncat muceđela temniței. D'apoi nu scii tu, că lupul își lapedă pėrul, dar năravul nici odată, și că pecătul din fire n'are leuire. Un om, ca Petrișor, du-

păce s'a invėtat odată cu pragul temniței, mâne poi-mâne de bună sémă va mai face vre una nefacută, și va ajunge de nou în temniță. Apoi cinste îți-va fi ție, se scii pre ginerele teu în temniță. Amar va fi și de bėtrânețele tale, dacă vei fi așa de nesocotit, se-ți măriți féta după Petrișor.“

Astfeliu i-a vorbit uritul dascalului, și tot astfeliu era svonul prin tot satul.

Ómenii cu fete de mărit, cari i-trăgeau nadejdea lui Petrișor — veđendu-se, că le-a fost nadejdea înzădar, — de necaz toți țiceau: „Sciu, că-și mărită și dascalul pre Florița, după un lotru, pre carele l'a mâncat temnița, și mâne poi-mâne il va mânca éráși!

Așa vorbea tot satul. Și-apoi scii gurile rele nu zidesc cetăți; ci le sparg și pre cele, cari le află zidite.

Necaz mare pre bietul dascalul, și și mai necaz îi era, că n'avea pre nimenea, cu cine să-se sfătuiéscă. Incepuse a-se cam indoi, și era pre aci, pre aci se tăbărăscă și el.

Va fi vrut însă Dumneđu, că tocmai după credință la câteva ți se vină înspectorul în sat, ce cerceteze scóla.

Dascalul Vorbă Lată era dascalul vestit de bun, și înspectorul află în scóla tóte în cea mai bună rënduiélă.

După scóla intră înspectorul în chilia invėtătorului, și veđend și pre dascalul și pre Florița necăjiți le țiise: „dapoi bine, eu nu te înțeleg, invėtătoriule, nu pricep cum de te aflu astăđi necăjit, și așa de scump la vorbă. Eu tocmai ieri trecend prin satul vecin, am aflat veste bună, mi-s'a spus adecă, că Florița dela Dumneđu și a căpetat norocirea, și me așteptam se găseasc bucurie la D-ta în casă.“

„Apoi așa ar fi se fie, răspunse dascalul, dar ómenii vorbesc multe de tóte de Petrișor, și đu nu sciu, ce se mă fac.“

„Apoi bine invėtătoriule, i-țiise înspectorul, nu scii D-ta, că în lume nu este mórte fără bănuielă, și că nu se face óspeț fără vorbe! Așa vorbesc ómenii, când se fac óspețe, unul țiice una, altul alta. Omul cu minte le ascultă pre tóte, pentrucă nu póte astupa gura nimenui; dar apoi face, cum vede, că este bine, și cum il taié pre el capul.“

„Așa este, domnule înspector, răspunse dascalul, dar scii, Petrișor a fost în temniță, și scie Dumneđu, cum va mai fi și după acésta. Apoi eu sum om în slujbă, și mi este frică, se nu pățesc cu el vre-o rușine.“

„Ascultă invėtătoriule, il-intrerupse aici înspectorul, am pățit și eu multe, și precum scii tot cu scóla și cu invėtătura m'am ocupat. Sciu și eu una și bună și anume: că pre omul, asupra căruia s'au grămădit multe necazuri, și s'a scăpat odată de ele, acela și-a căștigat minte bună, și și-a făcut gard bun în gândul lui, ca să scie să se feréscă de ele.

„Eu cunosc pre Petrișor, și scii, că am cunoscut și pre tata seu. Sciu, că omul a fost tiner, și

crescut rău, dar acum s'a îndreptat, și de când a venit acasă a făcut minuni. De aceea se n'ai nici o grije, și ca se te scapi de vorbele ómenilor, se le astupi gura la toți ținând ospețul cât mai curând.“

Dascaul Vorbă Lată ținea mult la inspectorul seu, și aușind-l, că astfel i-vorbesce, i-s'a luat o pétră de pre inimă, și mângăiat i-dise :

„Se trăiesci domnule inspector, și Dumneșeu se ajute, se le dea Dumneșeu tinerilor norocul cel bun, dar am se-te rog numai nna : se vii Dumineca viitorie la ospeț.“

„Bine,“ i-răspunse inspectorul, și apoi plecă ; ér dascaul rămase mângăiat, cum dóra n'a mai fost nici odată în vieță.

Uritul din gândul dascaului a mai încercat încă odată se-l capaciteze și se-i mai spună de ale lui ; dar nu mai ajungeau nimic. Dascaul nu voia se-l mai asculte, și așa a trebuit se-și caute de cale, și se iésă, se se ducă din capul lui Vorbă Lată.

* * *

Dumineca următoarea se ținú ospețul lui Petrișor cu Florița. La ospeț n'au fost chieმაți ómeni mulți, ci numai inspectorul și rudeniile cele mai de aprópe. Petrișor n'a voit se facă cheltuieli cu ospețul. El își-dicea adecă, că cinstea omului nu se caută după ceea ce cheltuieste ; ci după ceea ce are, și scie se păstreze.

Ospețul a decurs cu multă bucurie și cu multă veselie. Domul inspector închină în sănătatea mirilor, și a cruscilor, la toți le dorí multe și bune. Mirelui i-dise între altele : „dacă ți-a ajutat Dumneșeu se rumpi acéstă flóre din grădina tatălui seú se-ți îndulcescă vieța, precum îndulcesc florile cu mirosul lor lumea primavéra.“

Când auđi Marta acéstă închinațiune, își aduse aminte de visul ei de odinórá. Apoi il-spuse și nuntașilor, și cu lacrimi de bucurie le dize : „mulțemesc lui Dumneșeu, ca acum mi-am veđut visul cu ochii, se trăiți feții mei, și se ve dea Dumneșeu noroc.“

În sférșit ca tóte-'n lume s'a trecut și ospețul.

După ospeț veđându-se uritul atât de rușinat și păcălit s'a dus, ca se nu se mai întórcă pre la casa lor.

ÉR Petrișor cu Florița au trăit ani, mulți ani vieța cea mai fericită, cum n'a mai fost până atunci, și dórá, cum nu va mai fi decât la ómenii, cari sciu se-și bată, și îngrădescă gardul gândului, ca și dênșii.

De aceea, iubite cetitoriu, și când te culci, și când te scoli, gândesce totdeuna, cum se-ți faci, și se-ți bați mai tare gardul gândului, ca se fngă necazurile de tine, ér tu se fii omul cel mai fericit în lume, ca se-ți fie tótă vieța ca și un un ceas făr de necaz.

D I V E R S E.

† *Necrolog.* Cu durere aducem la cunoștință, că binemeritul învățătoriu din Socodor Simeonu Paguba, după un morb gréu și îndelungat și-a dat sufletul în mânilor Creatoriului în ziua de 29 Iunie a. c. în anul 59 al etății și 39 al grelei sarcini de învățătoriu, lăsând în cel mai profund doliu neconsolabila sa familie și poporul nostru din Socodor, căruia cu zel și abnegațiune rară i-a servit până la finea vieții. Remășițele pă mēntesci ale defunctului s'au depus spre vecinică odihnă în ziua de 30 Iunie a. c. în cimiteriul din Socodor, în ființa de față a unui public numeros din loc și jur cu solemnitatea ce i-s'a cuvenit defunctului. Depunēnd lacrimi de condolență pe mormēntul adormitului, rogăm pre bunul Dumneșeu, ca familia remasă în doliu, să o consoleze ér sufletul reposatului se-l așeze în locașurile dreptilor. În veci amintirea lui !

* *Obiceiurile unei împărătese.* Cea mai mare mândrie a actualei împărătese a Germaniei — dice un țiar din Berlin, — e se și îngrijescă copii și se-i îmbrace singură, dér cât se póte de curat și de frumos. În privința acésta, împărătesa e fórte scrupulosă și ține mult la modă ; ea cumpără din Londra, din Paris și din Viena o mulțime de țiare de modă și în ele observă cum se îmbrace copii. Când împărătesa plécă din palat, nu se îngrijesce de toaleta ei, ci de a copiilor seí. Ea nu pórtă de loc la rochie trena aceea fabulosă, ce se obicinuesce la alte curți regesci. Éta ce spune un cronicar în privința acésta : Odată, când împératul Vilhelm II. și soția sa s'au dus la Viena, véduva archiducesă Stefania, vrēnd se facă împărătesei Germaniei un cadou frumos, a comandat cu voia împératului Francisc-Iosif al Austriei o roche fórte scumpă cu trenă lungă. Împératul Vilhelm II, auđind de acésta a țis archiducesei : Împărătesa mea nu póte purta trenă fără se nu o rupă îndată, din pricina, că de rochia ei se atērnă mereu câte 3—4 băieți mici... Împărătesa Germaniei se ocupă puțin cu lectura și fórte mult cu educația băieților. Deja când era fată mare ea nu cetia de loc romane, ér acum, singura ei ocupație e un caet enorm în care serie séra tóte întēmlările țilei .

* *Canalul de Corint.* Țilele aceste s'a deschis cu sērbări strălucite canalul de Corint, una dintre mărățele opere ale seclului nostru, prin care s'a scurtat în mod însemnat calea maritimă, ce duce din Constantinopol spre apus. Până acum vapórele trebuiau se încungiure peninsula sudică a Greciei, vechiul Peloponez, acum prin tăierea canalului au o cale fără încungiur și o economie în timp de 12—18 óre.

Cu mii de ani înainte de acésta s'au încercat ómenii se tae prin canal istmul sau strimțórea Corintului, încercările s'au repetit în decursul vécurilor, dar până în țilele nóstre fără rezultat ; abia acum s'a îndeplinit acésta, Grecii din vechime au voit se taie istmul, dar nu le-a succes și oracolul de la delphi i-a oprit dela o astfel de întreprindere grea, dicēnd :

„Lăsați neatins istmul și nesăpat, căci așa i-a plăcut lui Zeus să-l facă.“ Tot contra acestei încercări scrie și Pausanias. Dintre scriitorii vechi Lucian un satiric grec a accentuat mai bine însămânțarea canalului, scriind că prin el corăbierilor li s'ar scurtăză calea și comerțul orașelor și porturilor va lua avânt mai mare. Cam cu șese sute de ani înainte de născerea Mântuitorului nostru, Periandru, tiranul Corintului, a încercat și el să taie Istmul, dar fără succes; cu vre-o trei sute de ani mai târziu a plănuit tăierea regele Demetrios Poliorketes, el însă a fost abătut de la planul său prin părerea unor „specialiști“, cari susțineau că suprafața mării de la țărmul de apus este mai naltă, ca cea de la țărmul resăriten al istmului și ast fel porturile de la resărit ar fi năpădite de apă.

La anul 144 a. Cr. Corintul a fost ocupat de Romani și în parte dărmat și Iuliu Cesar avea de gând să taie istmul, ca astfel prin ridicarea comerțului să reînflorască Corintul. Planul nu s'a realizat, fiind Cesar ucis. Mai târziu cu acest plan s'a ocupat Caligula, ér Nero s'a și apucat a-l realiza. El a dus mai multe mii de lucrători aici, mai cu sémă sclavi ovrei din Iudaea și acestia au și săpat o parte a canalului, dar apoi lucrul s'a întrerupt, nu se scie din ce cauză. Unii dic, că tot din cauza credinței, că suprafața mării nu e de același nivel de ambele părți ale strimtorii, alți scriitori vechi dic, că lucrările s'au întrerupt din cauza unor tulburări interne. Mai târziu, sub împărații Piu Antoniu și Marc Aurel s'a mai încercat încă odată tăierea canalului de către bogatul mecenat Herodes Attic, dar și planul acestuia a rămas neexecutat.

De atunci nu s'a mai ocupat nime cu planul canalului de Corint până la finea secolului trecut, când au voit să-l construiască venețienii, dar érași fără rezultat. În fine în secolul nostru și anume în 1882 s'a înființat în Paris un consorțiu, cu un capital de 30 milioane de franci, care în 11 Aprile a aceluiași an s'a și apucat de lucrările canalului. Dar speșele cu construirea lui au fost așa de mari, încât capitalul de consorțiu n'a fost suficient pentru terminarea lui și consorțiul s'a disolvat în 1890. În urma acesteia s'a înființat o nouă societate grecească, care a terminat tăierea istmului.

Canalul de Corint are o lungime de 6.3 km este de 22.6 metri lat și 8.5 metri de adânc.

* **O nouă sectă în Rusia.** Țiarul „Wladivostok“ anunță, că pe lângă țărmului fluviului Sucian există o nouă sectă religioasă. Secta constă numai din 20 de persoane. La ei totul e în comun și nimic nu se împărtășește. Toți membrii sectei sunt neînșurați, ér pe femeile din sat, ei le consideră, ca pe nisce surori.

Ei duc o viața retrasă și foarte aspră; nu beau rachiu, nu fuméză, nu mănâncă carne și se hrănesc numai cu verdețuri.

Conducerea afacerilor coloniei și ținerea liniștei și a ordinii e încredințată celui mai bătrân dintre ei, de care ascultă toți cu mare evlavie.

Ómenii acestia muncesc din reșputeri pământul,

cultivă vitele, se ocupă cu grădinăritul și fac comerț. Bani cari îi câștigă, îi depun în cassetă comună tuturora.

Membrii comunității sânt tot țărani de rând.

Intr'una din zilele trecute ei s'au înșcrit cu toții la oficiul comunal ca ómeni, cari fac o sectă deosebită.

În secta acesta nu sânt permise decât persoanele cunoscută și cu moravuri bune.

Publicațiuni.

Venerabilul Consistoriu gr. or. Oradan sub dto 4/16 Maiu a. c. Nr. 631. B. aprobând sentința scaunului protopresbiteral al Tincei dto 15/27 Febr. a. c. Nr. 130, enunțiată pe calea procesului edictal, prin care căsătoria încheiată la 12 Maiu 1874, în biserică gr. or. din Mersig între Samson Bochiș de ubicațiune necunoscută și Ana Derban din Mersig s'au desființat, această jurstare — conform §-lui 124—127 din procedura matr. — se publică cu acea observare, că decă ințul în termen de 45 de zile de la această publicare nu s'ar presenta, sentința va intra în valóre de drept.

Cefa, 12/24 Iuniu 1893.

Oficiul protopresb. gr. or. rom. al Tincei:

Iosif Vessa, m. p.
protopresbiter.

—□—

Nr. 255/1893.

Procesul divorțial intentat pe cale edictală de către Nicolau Todoran din Carpenet contra soției sale pribegite Sofia Nica din Sêrbești, s'a provăduț cu sentință în forul al II-lea al Consistoriului gr. or. oradan cu datul 14/26 Iun. a. c. Nr. 649, și s'a terminat cu despărțire totală; cea ce conform §-lui 124 din Regulament, se aduce la cunoștința publică.

Beiuș, 25 Iuniu 1893.

Vasilie Pap, m. p.
protop. Vasoului.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de învățatoriu dela școala I-e confesionala gr. or. română din **Boroșineu**, comitatul Arad, protopopiatul Boroșineului se escrie concurs, cu termen de alegere **8/20 August a. c.**

Emolumintele sânt:

1. Bani gata solvinđi în rate lunarii 300 fl. 2. Lemne 10 stângeni, pentru învățatoriu 5, ér pentru școala 5. 3. Pentru conferința din Arad 10 fl. 4. Pentru reuniunile cercuale câte 4 fl. 5. Pentru încăldirea și curățirea școlei 15 fl. 6. Scripturistică 6 fl. 7. Dela înmormântări unde va fi poftit pentru mort mare 50 cr. pentru mie 20 cr. 8. Cuartirul nou edificând. Suma 335 fl.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiți a-și substerne recursele lor ajustate conform legii, cu tóte documintele prescise și adresate comitetului parochial Pré Onoratului Domn Ioan Cornea inspector scolar în Boroșineu până la 7/19 Aug. a. c. având până la alegerea să presenta în vre-o Dumineca său sêrbătóre în st-a biserică spre a-și aréta desteritatea în cânt și tipic.

Se observă, ca în lipsa de recurenții cu ubicațiune vor fi admiși și cei fără ubicațiune, însă alegerea atât a unora, cât a celorlalți va fi recomandată pentru întărire numai după proba de un an, având cel ales fără ubicațiune a produce cu finea anului testimoniu de

qualificațiune, din contra alegerea se va considera de nimicimă.

Boroșineu, 27 Iunie st. n. 1893.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOANU CORNEA, m. p. protop. inspect. scol.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea stațiunii învățătoresci din Roit, inspect. Tincei cu termin de alegere pe **11/23 August a. c.**

Cu următoarele emoluminte:

1. Cuartir liber cu grădină și cromptice, 2. bani gata 145 fl. 3. 15 cubule grâu mestecat în preț de 75 fl. 4. 4 orgii lemne în preți de 40 fl. 5. 2 stângeni paie în preți de 6 fl. 6. cărași pentru măcinat séu 6 fl. 7. venitele cantoral în preț de 30 fl. 8. spese pentru conferință 3 fl. 9. pentru încălțitul și curățitul școlei 10 fl.

Recurenții vor avé a-și subșterne recursele ajustate cu documintele prescrie subscrîsului protopresv. în Cséffa, inclusive până în 10/22 Aug. a. c. avënd a-se presenta în cutare sêrbătore până la terminul espus în biserica de Roitu spre a-și arêta desteritatea în cânt și tipic.

Roit, 29 Iuuiu (11 Iuliu) 1893.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOSIF VESSA, m. p. protopop și insp. scol.

—□—

Se escrie concurs pentru stațiunile învățătoresci din:

1. **Agrîșiu**, cu filialele **Botfeiu** și **Comanesci**: dotațiunea este în bani gata 300 fl., competențele cantorale, cuartir în natură cu gradină de legume; terminul de alegere **8/20 August a. c.**

2. **Bochia-Benesci**: dotațiunea învățătorescă:

a) Bochia în bani 100 fl., trei stângeni de lemne, cuartir cu grădină de legume.

b) Benesci în bani 50 fl., 4 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruz, 50 porții de fên, 2 stângeni de lemne, venitul cantoral din ambele comune. Terminul de alegere **8/20 August a. c.**

3. **Cheșia**, cu dotațiune în bani gata 290 fl., șese stângeni de lemne, din cari e a sê încălți și sala de învățământ, stólele usuate cantorale dela înmormântări, cununii, sfestanie și maslu, unde va fi poftit, cuartir în natură cu două chilii, culină și grădină de legume; terminul de alegere e **1/13 August a. c.**

4. **Chislaca**, dotațiunea învățătorescă e: în bani gata 53 fl., în bucate $13\frac{1}{2}$ cub. de cucuruz, pământul scolaru cu venit de 55 fl. pentru care solvesce comuna contribuția, veniturile cantorale; care la olaltă fac 300 fl., cuartir în natură cu grădină de legume. Terminul de alegere **16/28 August a. c.**

5. **Gociuba**, dotațiunea în bani 140 fl., 16 cubule de bucate, 6 stângeni de lemne din care e a sê încălți și sala de învățământ, veniturile cantorale, locuință cu două chilii, și grădină de legume, tóte acestea computeate la olaltă fac 300 fl., terminul de alegere e **1/13 August a. c.**

6. **Dumbrăvița de Codru**, dotațiunea în bani 250 fl., 8 jugere de pământ învățătoresc cu venit de 20 fl., 8 stângeni de lemne computeați în bani 40 fl., tóte la olaltă fac 300 fl., veniturile cantorale, cuartir cu gradină de legume, terminul de alegere e **15/27 August a. c.**

7. **F.-Giriș**, dotațiunea în bani gata 120 fl., 16 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz, bucatele acestea după

un an de probă se vor întregi la 20 de cubule. Competință de pășune dela 6 jugere catastrale, ér în lipsa acestei competențe va primi învățătorul 4 fl de juger, eventual mai mult. 8 stângeni de lemne, din cari se va încălți sala de învățământ peste și și séra pentru coriști, diurnă la conferințe, tacsele cantorale dela înmormântări mari 40—80 cr., dela mici 20 cr. Cuartir în natură gradină de legume, — terminul de alegere e **6/18 August a. c.**

8. **Suplac**, salariu anual în bani 100 fl., 14 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz, dela 150 de case câte una porție de fên și una de paie, un cubul de fasole, pentru curățirea școlei 5 fl., pausal la conferință 5 fl., veniturile cantorale, 8 stângeni de lemne din cari e a sê încălți și școla, cuartir în natură cu grădină de legume. Alegerea va fi în **15/27 August a. c.**

9. **P.-Susag**, cu salariu anual în bani 96 fl. 14 cubule de bucate, una porție de fên una de paie dela fiecare număr de casă, 8 stângeni de lemne din care se va încălți și școla, cuartir în natură cu grădină de legume. Alegerea va fi în **16/28 August a. c.**

Aspiranții la vr'unul dintre aceste posturi au a-și subșterne rugările ajustate documintele necesari la subsemnatul protopresbiter în Ucuriș (Ökrös) până la terminale fixate pentru alegere, ér până atunci au a-sê presenta în atare Duminecă seu sêrbătore la locurile amintite spre a-și arêta desteritatea în celea rituale.

Ucurișiu, 1 Iuliu 1893.

Petru Suci, m. p.

protopop insp. scol.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea definitivă a postului învățătoresc din **Camna**, inspectoratul Șilindiei (cotul Arad), cu termin de alegere pe ziua de **20 Iuliu 1893 st. v.**

Emoluminte anuale sunt: 1) În bani gata 205 fl. v. a. 2) 14 jugere de pământ arătoriu până la finea anului curinte; érá dela anul nou 1894 pentru pământ alesul învățătoriu va primi dela comună bisericescă 95 fl. v. a. 3) 7 orgii de lemne, din care va avea a încălți și sala de învățământ. 4) Pentru scripturisticiă 4 fl. v. a. 5) Pentru curățitul școlei 6 fl. v. a. 5) Pentru conferință 6 fl. v. a. 7) cuartir liber cu grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți până la terminul susindicat a-și trâmite recurserile ajustate conform regulamentelor prescrie, inspectorului cercual Acsentiu Chirila, la adresa comitetului parochial, avënd până la ziua alegerii a-se presenta în vr'o Duminecă séu sêrbătore la s-t'a biserică, pentru a-și areta desteritatea în cânt și tipic.

Din sedința comitetului parochial gr. or. român, ținută la 20 Iunie 1893.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: ACSENTIU CHIRILA, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătoresci din **B. Lazuri**, în tractul Vasoului, cu termin de alegere pe **20 Iuliu v. a. c.**

Salariul constă din: a) bani gata 100 fl., b) bucate $12\frac{1}{2}$ cub. per 6 fl. 75 fl., c) lemne 6 stâng. per 8 fl. 48 fl., d) 2 holde pământ 15 fl., e) 100 porțiuni de fên per 30 cr. 30 fl., f) 100 fuióre per 10 cr. 10 fl., g) 100 litre păsulă 5 fl., h) venituri cantorale 20 fl. Suma 303 fl.

Recurenții să-și trimită petițiunile proveđute cu documentele necesari până la termenul de mai sus, la scrisul.

Beiuș, 24 Iunie 1893.

În conțelegere cu comit. par.

Vasiliu Pap, m. p.
protopop.

—□—

Pre baza dispusețiunilor mai înalte, se deschide concurs pentru ocuparea postului de învățător la școala gr. or. română de fete din **Fabricul Timișorei**, cu următoarele emolumente: 320 fl. și tot la cinci ani se redică salariul cu 50 fl. până la suma de 500 fl. 12 metrii lemne de ars — din care are a să încălzi și școala; 10 fl. pausal de scris; 10 fl. pentru conferințele învățătoresci și quartir liber în edificiul școlii — una chiliă și culină.

Termenul de recurgere până la 24 Iulie v. a. c. Termenul de alegere este **25 Iulie v. a. c.** Recursele pentru acest post — adresate comitetului parochial — au a-să subșterne Reverendisimului Domn Dr. Traian Putici, protopresbiter și inspector de școle în Timișóra-Fabric.

Doritoarele de a ocupa acest post au să documenteze: 1) Că sunt române de religia gr. or.; 2) Au a produce testimoniu din preparandie; 3) Testimoniu de calificățiune; 4) Testimoniu de moralitate; 5) Testimoniu de lucrul de mână; și 6) Testimoniu despre timpul de servițiu de până aci.

Timișóra-Fabric, 15/27. Iunie 1893.

P. Rotariu, m. p. *Traian Lungu, m. p.*
președinte. notar.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Pe stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. rom. din comuna **Tarian**, inspectoratul Oradea-mare, se escrie concurs cu termen de alegere pe **25 Iulie (6 August) 1893.**

Emolumentele sunt:

1. Quartir cu grădină de lăgumi. 2. În bani numărariu 75 fl. 3. Dela 88 numere de casa, câte una măsură bucate à 1 fl. 25 cr. 110 fl. 4. Pământ arătoriu 4 $\frac{1}{2}$ jug. à 20 fl. jugerul, 90 fl. 5. Venitele cantorali 30 fl. Dotațiunea afară de quartir și grădină face 305 fl.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și adresate comitetului parochial din Tarian, să se trimită scrisului în Oradea-mare până în 23 Iulie v. a. c. având recurenții până la alegere să se prezenteze în biserica din comuna amintită, spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

—□—

Pe stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. din comuna **Voivozi**, inspectoratul Orăđii-mari se escrie concurs cu termen de alegere pe **6/18 August.**

Emolumentele sunt:

1. Quartir liber cu 4 jug. pământ intravilan arătoriu prețuit în 50 fl. 2. Dela 53 prunci obligați la școala de tôte țilele câte 1 fl., 53 fl. 3. Dela 53 prunci obligați la școala, câte una măsură de cucuruz sfărmat 66 fl. 25 cr. 4. Dela 74 numere de case câte 25 cr. și câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz prețuite în 64 fl. 75 cr. 5. Dela 20 prunci de repetiție câte 50 cr., 10 fl. 6. Țile de lucru cu plugul 8 à 1 fl., 8 fl. 7. Pentru conferință și scrip-

turistică 11 fl. 8. 3 orgii de lemne 15 fl. 9. Venitele cantorale 23 fl. 70 cr. de tot 301 fl. 70 cr.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și adresate comitetului parochial din Voivozi, să se trimită scrisului în Oradea-mare, până în 3/15 August a. c. având recurenții până la alegere să se prezenteze în biserica din comuna amintită, spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din comuna **Veherd**, inspectoratul Orăđii-mari, se escrie concurs cu termen de alegere **1/13 August a. c.**

Emolumentele sunt:

1. Locuința și intravilanul 50 fl. 2. Bani gata 53 fl. 3. Pământ arătoriu 6 $\frac{1}{2}$ jugere 75 fl. 4. 12 cubule grâu de pâne și 5 cubule de orz 92 fl. 5. Dreptul de pașiune computat în 6 fl. 6. Stólele îndatinate 25 fl. Suma totală 301 fl.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879, — adresate comitetului parochial din Veherd, să se trimită scrisului în Oradea-mare, până inclusive, 29 Iulie v. a. c. având recurenții în vreo Dumineca, ori sərbătóre, a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Comitetul parochial rom. gr. or. din **Șimand**, publică licitațiune minuendă pentru repararea interioară și esterióră a bisericeii, cu termen pe **20 Iuliu (1. August) 1893 a. m.**

Prețul de esclamare este ficsat la 245 fl. v. a.

Doritorii de-a întreprinde acest lucru, — num a i de zidariu — sunt poftiți a-se presenta pe țiu a fixată la față locului. E de observat că lucrările, numai după aprobarea contractului reciproc, de cătră Venerabilul Consistoriu diecesan, se vor puté efeptui.

Șimand, la 24 Iunie 1893 st. v.

Macsmilian Leucuța, m. p. *Ioan Volentiru, m. p.*
președ. com. par. notariul comit.

—□—

Pentru repararea Bisericeii gr. or. române din comuna **Pauliș**, comitatul Arad, pe baza specificării și preliminarului de spese aprobat de Veneratul Consistoriu sub Nr. 2580 d. c. se escrie licitațiune minuendă pe țiu a de **1 August a. c. st. n. la 10 ore** înainte de amėđi în localitatea școlii de băeți din loc.

Prețul de esclamare e 965 fl. 80 cr.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a primi de întreprindător în care va avé mai mare încredere.

Condițiunile de reparare, specificațiunea, și preliminarul se pot vedé în ori ce ți la scrisul oficiu parochial.

Pauliș, la 20 Iunie (2 Iuliu) 1893.

Nica Mustețiu, m. p. *Zamfir Conopanu, m. p.*
președ. com. par. conducătorul of. par.

—□—